

Anvisningar rekvisition av statsbidrag för kostnader inom Äldreomsorgslyftet 2022

Socialstyrelsen har regeringens uppdrag (S2021/08234, S2021/00338 och S2020/05025) att betala ut statsbidrag till kommuner som ersättning för att anställda ska kunna utbilda sig till vårdbiträde eller undersköterska på arbetstid, eller fortbilda sig genom andra kompetenshöjande utbildningar inom vård och omsorg om äldre. Även första linjens chefer inom vård och omsorg om äldre får möjlighet att utbilda sig på arbetstid för att stärka förutsättningarna för verksamheterna att tillhandahålla god ledning, planering, styrning och systematisk implementering av ny kunskap.

Äldreomsorgslyftet syftar till att stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att genomgå utbildning på betald arbetstid. Statsbidraget ska finansiera lönekostnaden för den tid som den anställde är frånvarande på grund av studier. Äldreomsorgslyftet föreslås fortsätta till och med 2023.

Nytt för 2022 är att Äldreomsorgslyftet delvis ska finansieras med EU-medel

Socialstyrelsen har fått i uppdrag (2021/06742) att tillse att den del av Sveriges återhämtningsplan (Fi2020/03864, Fi2021/02415 och Fi2021/03107) som avser Äldreomsorgslyftet, ska kunna genomföras. Återhämtningsplanen är en del av EU:s initiativ att motverka de negativa effekterna av coronapandemin. För att kunna betala ut medel för initiativet har Faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF) skapats, och medlen är villkorade enligt förordningen med samma namn (RRF-förordningen).

Att Äldreomsorgslyftet 2022 delfinansieras med EU-medel innebär att kommunerna kan komma att behöva rapportera in uppgifter till Socialstyrelsen under det pågående bidragsåret och, i händelse av att Ekonomistyrningsverket, ESV, gör en revision av kommunernas användning av medlen, kan kommunerna behöva svara på ytterligare frågor. Kommunerna uppmanas därför att spara underlag på detaljnivå över användningen av medlen som de tar del av.

Statsbidraget behöver rekvireras redan under våren, senast den 20 april 2022 och kommunerna kommer behöva synliggöra att Äldreomsorgslyftet finansieras med EU-medel, i sin kommunikation med verksamheterna som får del av statsbidraget.

Socialstyrelsen kommer under våren 2022 att informera om hur kommunerna ska gå tillväga för att leva upp till EU-kommissionens krav om synlighet i kommunikation gällande bidragsmedlen från EU-kommissionen.

Socialstyrelsen kommer också att gå ut med information om och när det blir aktuellt att rapportera in uppgifter enligt krav i Återhämtningsplan. Vi publicerar inom kort en egen webbsida för återrapportering enligt Återhämtningsplan, håll er gärna uppdaterad via <https://statsbidrag.socialstyrelsen.se/kommuner/>.

Bidragets storlek

Socialstyrelsen ska fördela totalt 1 698 500 000 kronor under 2022. Varje kommun rekvirerar medel upp till angiven fördelningsram. I bilagan till [regeringsbeslutet \(S2021/08234\)](#) framgår hur stort belopp som varje kommun kan rekquirera.

Vilka kan rekquirera medlen?

Varje kommun får rekquirera medel i egenskap av huvudman för äldreomsorgen, både sin egen verksamhet och den verksamhet som privata utförare bedriver på uppdrag av kommunen. Kommunerna ansvarar för att informera både de egna och de privata utförarna om möjligheten att ta del av medlen.

Vad kan ni rekquirera medel för?

Statsbidraget får användas för att täcka personalkostnader (inklusive löner, lagstadgade arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och avtalspensioner) under år 2022 för ny eller befintlig personal som är frånvarande på arbetstid för studier, se vidare under rubriken *Vilka utbildningar ger rätt till stöd?*

Vilka utbildningar ger rätt till stöd?

Villkoren för att använda statsbidraget bygger på regeringens beslut om Äldreomsorgslyftet (S2021/08234, S2021/00338 och S2020/05025).

Utbildningar som ger rätt till stöd är:

- a) [Yrkespaket till undersköterska](#) (1500 p), både enligt utbildningsplanen som gällde till och med 30 juni 2021 och den nya planen som gäller från och med 1 juli 2021. Inklusive eventuell kombination med kurser i svenska språket.
- b) [Yrkespaket till vårdbiträde](#) (800 p), både enligt utbildningsplanen som gällde till och med 30 juni 2021 och den nya planen som gäller från och med 1 juli 2021. Inklusive eventuell kombination med kurser i svenska språket.
- c) Utbildningar på folkhögskolor som motsvarar Skolverkets yrkespaket till undersköterska respektive vårdbiträde.
- d) Annan utbildning inom ramen för den kommunala vuxenutbildningen som har relevans för arbetet med vård och omsorg om äldre, där deltagarna kan
  - utveckla kunskaper och förmågor som anges i [Socialstyrelsens allmänna råd \(SOSFS 2011:12\) om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg hos äldre](#), eller
  - uppnå kompetens som anges i [Socialstyrelsens kompetensmål för undersköterskor](#).Till den här kategorin hör kurser om exempelvis lyftteknik, demens, välfärdsteknik och nutrition samt utbildning till språkombud och handledarutbildning hos Vård- och omsorgscollege.
- e) Utbildning inom ramen för yrkeshögskolan som har relevans för arbetet med vård och omsorg om äldre där den som redan har en undersköterskeutbildning kan få specialistkompetens. Det kan till exempel vara en utbildning med inriktning mot äldres hälsa och sjukdomar, multisjukdom hos äldre, demens eller palliativ vård. Det finns information om aktuella yrkeshögskoleutbildningar på webbplatsen Yrkeshögskolan. Använd sökordet "undersköterska".
- f) Ledarskapsutbildningar på högskolenivå för första linjens chefer inom äldreomsorgen, med motsvarande eller liknande kursinnehåll som [Socialstyrelsens nationella ledarskapsutbildning för äldreomsorgens chefer](#) hade.

När kan ni använda medlen?

Socialstyrelsen betalar ut medlen under 2022 och ni kan använda medlen för kostnader från och med den 1 januari 2022 till och med den 31 december 2022.

Hur får ni del av medlen?

Ni kan rekvirera medel via [Socialstyrelsens e-tjänst](#) senast den 20 april 2022. Endast en rekvisition kan göras per kommun.

Vad gäller för återrapportering och återbetalning?

Varje kommun ska i februari 2023 rapportera hur statsbidraget för 2022 har använts. I början av 2023 skickar Socialstyrelsen ut en länk till ett webbformulär för återrapportering till den kontaktperson som kommunen uppgav i samband med rekvisitionen. Meddela Socialstyrelsen om kontaktuppgifterna ändras under bidragsåret.

Webbformuläret kommer att innehålla frågor om hur mycket statsbidrag kommunen har använt, vilka yrkesgrupper som har tagit del av medlen (uppdelat efter kön), hur många av deltagarna som är ny respektive befintlig personal¹ samt hur många som har påbörjat respektive avslutat kurser med godkänt betyg inom respektive verksamhet². Frågorna kommer att vara uppdelade på anställda inom egen (kommunal) verksamhet och anställda inom privata utförarens verksamhet.

Medel som inte har använts eller som inte har använts i enlighet med angivna villkor i regeringens beslut eller dessa anvisningar ska återbetalas till Socialstyrelsen. Ett villkor för användningen av medlen är att återrapporteringen sker inom den angivna tidsramen. Oförbrukade medel per den 31 december 2022 ska återbetalas. Socialstyrelsen fakturerar berörda bidragsmottagare.

---

¹ Ny respektive befintlig personal vid tidpunkten då statsbidraget tas i anspråk.

² Godkänt betyg behöver bara anges då deltagaren gått en kurs där betyg ges.